

ZARZĄDZENIE NR 34/25
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE

z dnia 24 listopada 2025 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody „Wąwóz Homole” i „Biała Woda”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się zadania ochronne dla rezerwatów przyrody „Wąwóz Homole” i „Biała Woda”, zwanych dalej „rezerwatami przyrody”.

2. Zadania ochronne ustala się do dnia 31 grudnia 2025 roku.

§ 2. 1. Zadania ochronne dla rezerwatów przyrody obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych dla rezerwatów przyrody oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów w rezerwach przyrody, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji zadań.

2. Zadania ochronne, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

3. Miejsca wykonywania zadań ochronnych w rezerwach przyrody określają mapy stanowiące załącznik nr 2 i załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 3. Obszary rezerwatów przyrody objęte są ochroną czynną.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Krakowie
Piotr Chmielarczyk

Zadania ochronne w rezerwatach przyrody „Wąwóz Homole” i „Biała Woda”

Lp.	Nazwa rezerwatu przyrody	Zidentyfikowane zagrożenia oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów	
			Rodzaj zadań ochronnych i termin wykonania	Lokalizacja* i rozmiar zadań ochronnych
1.	Wąwóz Homole	Zagrożenie wewnętrzne istniejące w obydwu rezerwatach przyrody: Niekorzystne zmiany zachodzące w siedliskach przyrodniczych: 1) 6170 Nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>); 2) 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>); 3) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk, mechowisk; 4) 8160 Podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Stipion calamagrostis</i> – w wyniku postępującej	Zadania ochronne: Selektywna wycinka i karczowanie podrostu drzew i krzewów według następujących zasad: 1) wychodnie skalne po obu stronach potoku Kamionka: do usunięcia grupy świerków zlokalizowane na grzbietach skalnych lub w żlebach, które rozdzielają sąsiadujące ze sobą odsłonięte już w poprzednich zabiegach powierzchnie muraw; po zachodniej stronie ścian skalnych wąwozu wykonywanie cięć skoncentrowanych w miejscach, gdzie świerki samoistnie zaczęły się wydzielać – poszerzać istniejące luki, usuwać drzewa martwe poza płat siedliska;	Lokalizacja: wg załącznika nr 2 – oddz. 131-f, 131-h, 131-k, 128-a Leśnictwo Małe Pieniny Nadleśnictwo Krościenko Rozmiar: Powierzchnia: 4,97 ha

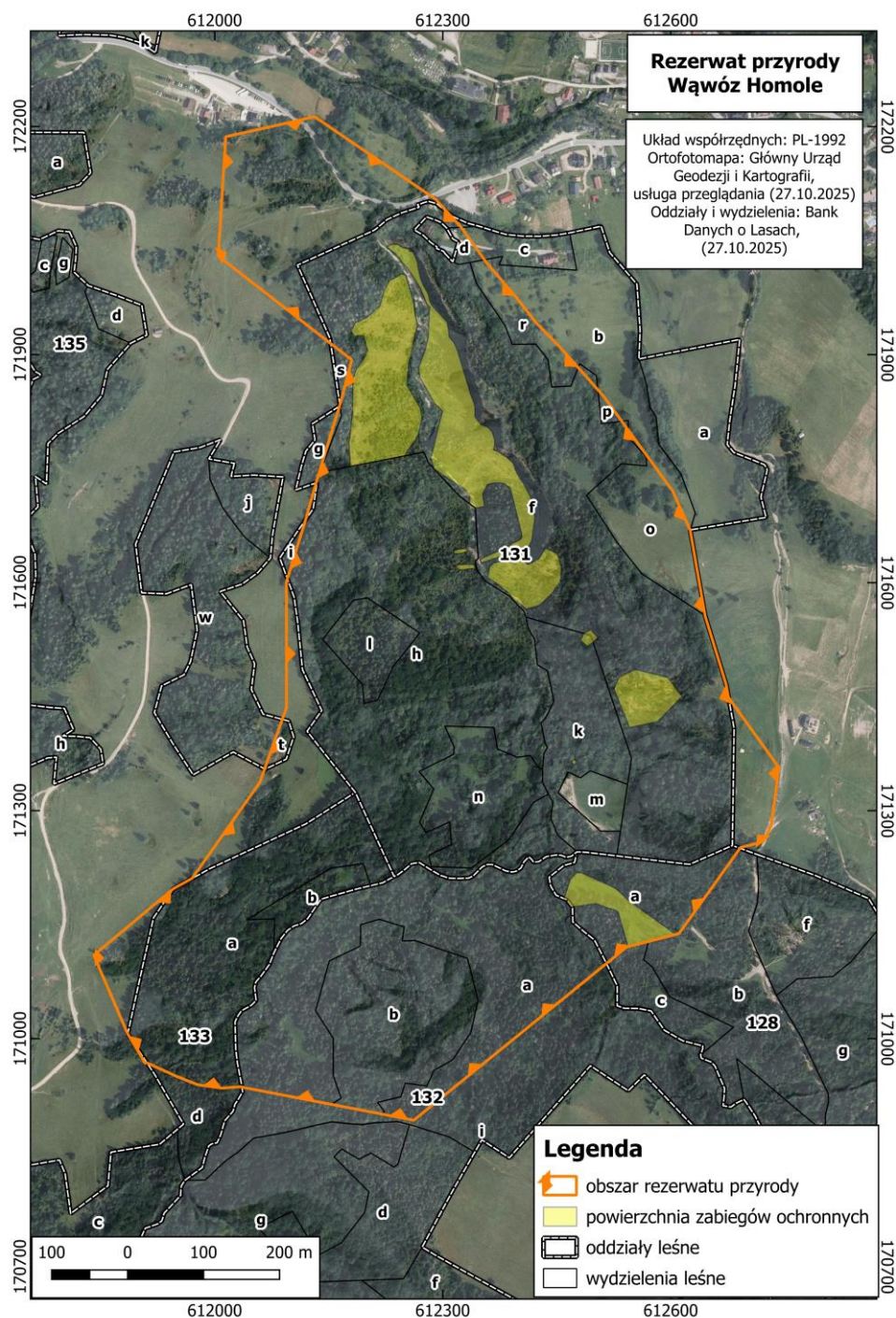
		sukcesji naturalnej; 5) 5130 Zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych; 6) 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach; 7) 91Q0 Górskie reliktowe laski sosnowe; 8) 2114 Pszonak pieniński <i>Erysimum pieninicum</i>. Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków w obydwu rezerwatach: Usunięcie wybranych drzew i krzewów oraz naruszenie gleby. Ochrona czynna Pszonaka pienińskiego <i>Erysimum pieninicum</i> polegająca na usunięciu nadmiaru drzew i krzewów, zwłaszcza leszczyny i jesionu, zacinających 3 stanowiska gatunku o łącznej powierzchni 0,25 ha. Uzyskana po wycince biomasa zostanie usunięta poza stanowisko gatunku. Usunięcie nalotu drzew i krzewów na wybranych płatach siedliska. Mechaniczne lub ręczne usunięcie wybranych krzewów i drzew (głównie świerka, tarniny, jesionu, jawora) na wyznaczonych płatach siedliska, poprzez ich wycinkę (drzewa iglaste) lub wycinkę i karczowanie (drzewa i krzewy liściaste).	na powierzchniach, które były objęte zabiegami w latach poprzednich, do usunięcia nalot i podrost świerkowy, jesionowy, odrośla jaworowe oraz krzewy leszczyny; 2) wykonanie jednostkowych cięć w celu optymalizacji warunków świetlnych dla gatunków storczykowatych; 3) na powierzchni muraw i piarżysk usunięcie tarniny i leszczyny; 4) usunięcie pojedynczych świerków na obrzeżach torfowiska alkalicznego. Termin wykonania zadań ochronnych: Do 31 grudnia 2025 roku.	
2.	Biała Woda	Selektywna wycinka i karczowanie podrostu drzew i krzewów według następujących zasad: 1) usunięcie krzewów ligustra pospolitego i tarniny w płacie murawy: usunięcie zamarych drzew i wyniesienie biomasy poza płat siedliska; usunięcie nalotów i podrostów drzew liściastych; 2) usunięcie grup świerków, usuwanie odrośli jaworowych, usuwanie nalotu i podrostu świerka i sosny; 3) przerzedzenie warstwy drzew z założoną	Zadania ochronne: Selektywna wycinka i karczowanie podrostu drzew i krzewów według następujących zasad: 1) usunięcie krzewów ligustra pospolitego i tarniny w płacie murawy: usunięcie zamarych drzew i wyniesienie biomasy poza płat siedliska; usunięcie nalotów i podrostów drzew liściastych; 2) usunięcie grup świerków, usuwanie odrośli jaworowych, usuwanie nalotu i podrostu świerka i sosny; 3) przerzedzenie warstwy drzew z założoną	Lokalizacja: wg załącznika nr 3 – oddz. 118-f, 118-i, 118-k, 118-l, 118-n, 118-r, 118-s Leśnictwo Jaworki Nadleśnictwo Krościenko Rozmiar: Powierzchnia: 4,64 ha

	Usuwanie pozyskanej biomasy. Wyniesienie usuniętej biomasy poza płat siedliska w wyznaczone miejsca. Na terenie rezerwatu Wąwóz Homole usunięcie biomasy należy wykonać poprzez wyniesienie poza obszar rezerwatu, dalszy transport może być wykonany mechanicznie na wskazane miejsce, oddalone maksymalnie o 3 km. W rezerwacie Biała Woda – po uprzednim zniesieniu biomasy ze stoków – jest możliwość jej wywiezienia środkami mechanicznymi po drodze stanowiącej szlak turystyczny na wskazane miejsce, oddalone maksymalnie o 3 km.	intensywnością poboru biomasy w wysokości 50%; usuwanie odrośli jaworowych; usuwanie nalotu i podrostu świerka i sosny; 4) usunięcie martwych drzew i wyniesienie biomasy z płatu siedliska; 5) usunięcie krzewów tarniny i leszczyny z murawy i okrajka łąki; usunięcie nalotów i podrostów drzew liściastych; usunięcie świerków ze żlebu na Kociubylskiej Skale, Termin wykonania zadań ochronnych: Do 31 grudnia 2025 roku.	
--	--	--	--

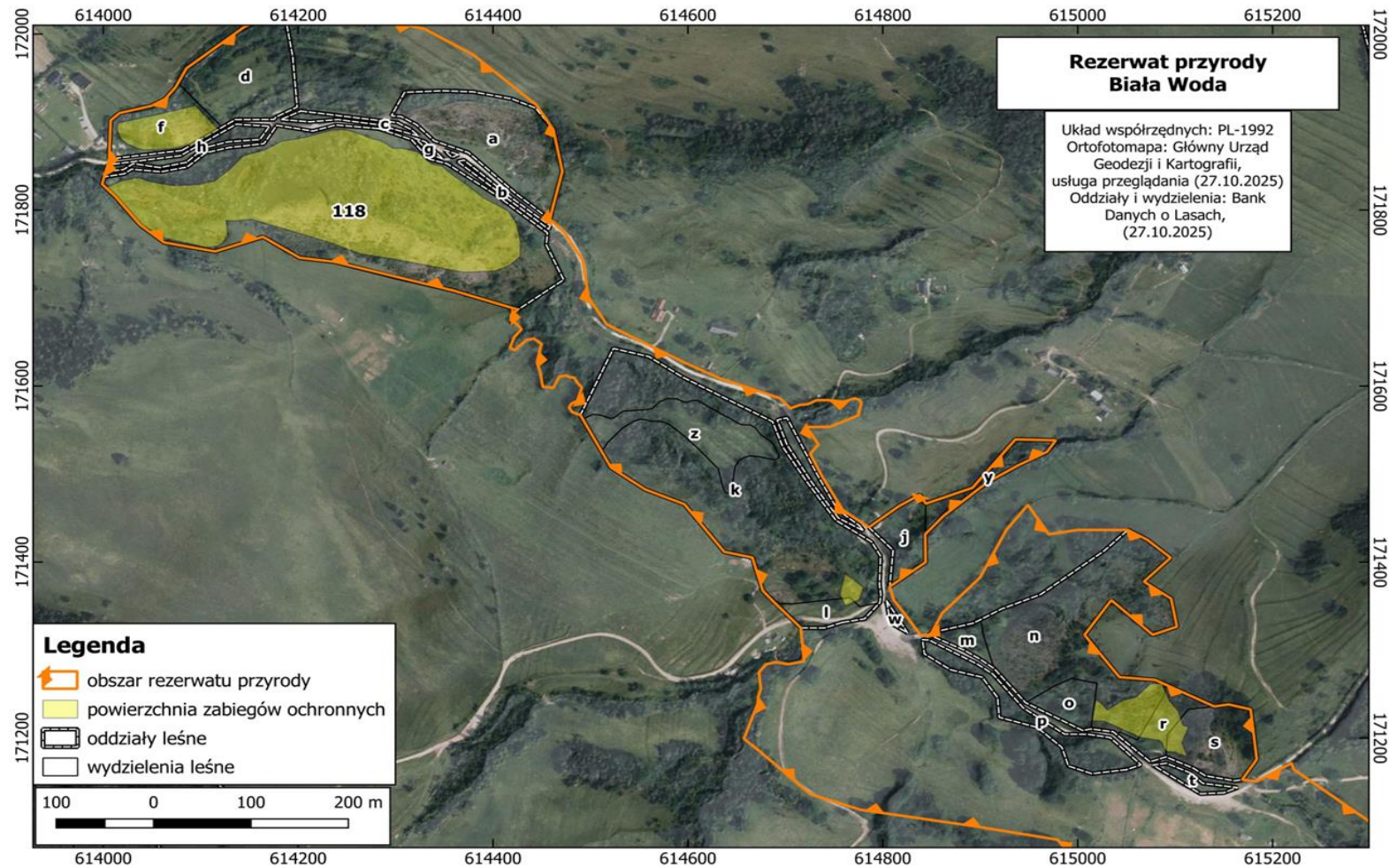
* Oznaczenia pododdziału leśnego zgodnie z planem urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Krościenko na lata 2018-2027.

Załącznik Nr 2
do zarządzenia Nr 34/25
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie
z dnia 24 listopada 2025 r.

Miejsca wykonywania zadań ochronnych w rezerwacie przyrody „Wąwóz Homole”

Miejsca wykonywania zadań ochronnych w rezerwacie przyrody „Biała Woda”

Uzasadnienie

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) dla rezerwatu przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, sprawujący nadzór sporządza projekt zadań ochronnych. Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody ustanawia regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Rezerwaty przyrody „Biała Woda” i „Wąwóz Homole” zostały utworzone przez Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego na podstawie Zarządzenia nr 3 oraz Zarządzenia nr 4 z dnia 14 stycznia 1963 r. (M. P. poz. 72 oraz M. P. poz. 73).

Rezerwat przyrody „Biała Woda” został utworzony w celu zachowania ze względów przyrodniczych, naukowych i krajobrazowych fragmentu doliny potoku Biała Woda w Małych Pieninach oraz stanowisk chronionych gatunków flory i fauny. Rezerwat przyrody „Wąwóz Homole” – w celu zachowania ze względów naukowych wąwozu skalnego w Małych Pieninach, odznaczającego się wyjątkowo pięknym krajobrazem i zawierającego liczne osobliwości przyrody żywej i nieożywionej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie nie ustanowił planów ochrony dla rezerwatów przyrody „Wąwóz Homole” i „Biała Woda”. Do czasu ich ustanowienia, jako sprawujący nadzór nad rezerwatami, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustala zadania ochronne w drodze zarządzenia. Zadania ochronne mogą być ustanawiane na rok lub równocześnie na kolejne lata, nie dłużej jednak niż na 5 lat.

Nadleśniczy Nadleśnictwa Krościenko, w piśmie z dnia 21 października 2025 r. (znak: ZG.7210.1.2025), poinformował Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o rozstrzygnięciu postępowania i wyłonienia wykonawcy zamówienia publicznego pn. „Realizacja zadań ochronnych określonych w PZO dla obszaru Natura 2000 Małe Pieniny PLH120025 w ramach projektu pn. „Razem dla natury – ochrona gatunków i siedlisk na terenach cennych przyrodniczo (OPL2)” na terenie Nadleśnictwa Krościenko w 2025 roku”.

Obszar Natura 2000 Małe Pieniny PLH120025 został wyznaczony na podstawie rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Małe Pieniny (PLH120025) – Dz. U. poz. 1982.

Na jego obszarze znajdują się w całości rezerваты przyrody „Wąwóz Homole” i „Biała Woda”.

W niniejszym zarządzeniu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie ustanawia zadania ochronne dla obydwu rezerwatów przyrody, mające na celu eliminację lub ograniczenie zagrożenia dla rezerwatów przyrody i jednocześnie dla siedlisk chronionych w obszarze Natura 2000 Małe Pieniny PLH120025:

- 1) 5130 – zarośla jałowca pospolitego na wrzosowiskach lub murawach nawapiennych,
- 2) 6170 – nawapienne murawy wysokogórskie i wyleżyska śnieżne,
- 3) 7230 – górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 4) 8160 – podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne ze zbiorowiskami *Stipion Calamagrostis*,
- 5) 180 – jaworzyny i lasy klonowo- lipowe na stokach i zboczach,
- 6) 91Q0 – górskie reliktowe lasy sosnowe,
- 7) 2114 – Pszonak pieniński.

Zagrożeniem tym są niekorzystne zmiany zachodzące w siedliskach przyrodniczych. Siedliska te wykształciły się pod wpływem wieloletniej działalności człowieka. Zażalenie tradycyjnych metod gospodarowania w płatach tych siedlisk, zwłaszcza ekstensywnej gospodarki pasterskiej, uruchomiło proces sukcesji wtórnej, prowadzącej do przekształcenia się zbiorowisk nieleśnych w bardziej bujne, mezofilne zbiorowiska murawowe, łąkowe i zaroślowe. W celu zachowania przedmiotów ochrony obu rezerwatów konieczne jest powstrzymanie procesu sukcesji naturalnej.

Podstawowe zadanie ochronne polega na:

- 1) usunięciu wybranych drzew i krzewów oraz naruszenie gleby. Ochrona czynna Pszonaka pienińskiego *Erysimum pieninicum* polega na usunięciu nadmiaru drzew i krzewów, zwłaszcza leszczyny i jesionu, zacieniających 3 stanowiska gatunku o łącznej powierzchni 0,25 ha;
- 2) usunięciu nalotu drzew i krzewów na wybranych płatach siedliska – głównie mechaniczne lub ręczne usunięcie wybranych krzewów i drzew (głównie świerka, tarniny, jesionu, jawora) na wyznaczonych płatach siedliska, wycinka (drzewa iglaste) lub wycinka i karczowanie (drzewa i krzewy liściaste).

Wykonanie ww. zadań ochronnych doprowadzi do ograniczenia wzrostu żyzności tych siedlisk, a tym samym zapewni odpowiednie warunki świetlne i wilgotnościowe podłoża dla gatunków pożądaných na siedlisku.

W związku z wykonaniem zadań ochronnych konieczne będzie tymczasowe zamknięcie rezerwatu przyrody „Wąwóz Homole” dla ruchu turystycznego oraz ograniczenie ruchu turystycznego w rezerwacie przyrody „Biała Woda”.

Prace w obydwu rezerwach przyrody będą wykonywane w terminie do 31 grudnia 2025 roku.